

UCHWAŁA Nr 8

Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

z dnia 22 lipca 2026 r.

w sprawie stanowiska dotyczącego zasad odpowiedzialności finansowej podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej

Na podstawie § 9 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 października 2022 r. w sprawie Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2216) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwany dalej „Komitetem”, popiera postulaty Sieci Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej przedstawione w piśmie z dnia 25 marca 2026 r., dotyczące uregulowania zasad odpowiedzialności finansowej podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, zwanych dalej „OWES”, za środki przekazywane przedsiębiorstwom społecznym w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

§ 2.

Komitet uznaje za zasadne podjęcie działań zmierzających do zapewnienia jednolitej wykładni oraz stosowania przepisów prawa w zakresie odpowiedzialności podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, w szczególności poprzez:

1. potwierdzenie, że podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, zwany dalej OWES, nie ponosi odpowiedzialności za brak zwrotu przez przedsiębiorstwo społeczne środków stanowiących wsparcie finansowe, jeżeli:

a) wsparcie zostało udzielone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wytycznymi oraz procedurami;

b) podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, dochował należytej staranności przy dochodzeniu zwrotu środków, w tym w szczególności wykorzystał dostępne środki prawne i ustanowione zabezpieczenia;

2. potwierdzenie, że podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej nie ponosi odpowiedzialności za brak zwrotu przez przedsiębiorstwo społeczne podatku VAT, gdy był on wydatkiem kwalifikowalnym w projekcie, jeżeli po stronie przedsiębiorstwa społecznego zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku;

3. wprowadzenie do umów o dofinansowanie projektów realizowanych przez OWES postanowień wyłączających odpowiedzialność finansową podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej w przypadkach, o których mowa w pkt 1;
4. przyjęcie zasady, zgodnie z którą obowiązek zwrotu środków przez podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej do właściwej instytucji zarządzającej albo pośredniczącej ogranicza się do wysokości środków skutecznie odzyskanych od beneficjenta końcowego (przedsiębiorstwa społecznego);
5. wyłączenie odpowiedzialności podmiotu posiadającego status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej za brak zwrotu środków w przypadku popełnienia przez beneficjenta wsparcia (przedsiębiorstwo społeczne) przestępstwa lub przestępstwa skarbowego lub uzasadnionego podejrzenia ich popełnienia, jeżeli podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej złożył zawiadomienie do właściwych organów o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, i wykonywał swoje obowiązki zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dochował należytej staranności, w szczególności wykorzystał dostępne środki prawne i ustanowione zabezpieczenia;
6. Komitet postuluje ponadto, aby w przypadku bezskutecznej egzekucji środków od przedsiębiorstwa społecznego właściwe instytucje zarządzające lub pośredniczące odstępowały od wydawania rozstrzygnięć nakładających na podmiot posiadający status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej obowiązku zwrotu tych środków, jeżeli zostały spełnione przesłanki, o których mowa w pkt 1.

§ 3.

Komitet rekomenduje podjęcie działań legislacyjnych i organizacyjnych obejmujących w szczególności:

1. usunięcie z wzorów umów o dofinansowanie postanowień ustanawiających odpowiedzialność podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej na zasadzie ryzyka lub czyniących je gwarantami zobowiązań przedsiębiorstw społecznych;
2. opracowanie systemowych mechanizmów podziału ryzyka pomiędzy administrację publiczną a podmioty posiadające status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, z uwzględnieniem rozwiązań opartych na modelu *pari passu*;
3. określenie dopuszczalnego poziomu szkodowości portfela wsparcia finansowego, którego przekroczenie stanowiłoby przesłankę odpowiedzialności podmiotu posiadającego status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej;
4. utworzenie systemowego instrumentu zabezpieczającego finansowanie przedsiębiorstw społecznych;

5. prowadzenie dialogu z przedstawicielami środowiska OWES przy projektowaniu rozwiązań dotyczących kolejnych perspektyw finansowych Unii Europejskiej.

§ 4.

Komitet zwraca się do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej o powołanie wspólnego zespołu roboczego, z udziałem przedstawicieli właściwych instytucji oraz Sieci OWES, którego zadaniem będzie opracowanie propozycji rozwiązań zapewniających jednolite stosowanie przepisów dotyczących odpowiedzialności finansowej podmiotów posiadających status ośrodka wsparcia ekonomii społecznej.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.